

Тема: Ястреби и гълъби – конфликт

За разглеждането на темата за конфликтите сме създали три обособени работни раздела. Всеки от тях разглежда отделен аспект на темата, като предлага различни прозрения и предизвикателства.

- Раздел 1** Как се развиват конфликтите?
Раздел 2 Човешката цена на конфликта
Раздел 3 Какво е необходимо, за да има мир?

Всеки раздел се състои от:

- Ръководство за учителя (2-4 страници)
- Дейности
- Спомагателни визуални и текстови ресурси
- Препоръчвани ресурси онлайн

Всеки раздел е разработен така, че да бъде представен в рамките на период от около 60 минути, но отделният учител може да реши кои от дейностите за целия клас или по групи да бъдат изпълнени. Дейностите могат да включват дискусии, водени от учителя, работа по групи, самостоятелно учене и използване на първични и вторични исторически материали.

Общ преглед на темата

Днешна Европа е в голяма степен резултат както на една история на войни, окупации и разрушение, така и на история на солидарност, преговори и помирение. Въпреки че днес повечето европейци живеят в условия на мир и свързват войната с други части на света или с далечната история, динамиката на конфликтите и сътрудничеството, оформили нашия континент, все още засягат всички нас. В действителност тази динамика зависи в голяма степен от възможностите за избор, с които разполагат отделните хора и групите от хора, решенията, които те вземат, и последиците от техните решения.

В рамките на тази тема ще бъде проучена ролята на отделните хора и на групите от хора в предизвикването, влошаването, успокояването и избягването на конфликти, което ще предостави възможност да бъдат разгледани с учениците основни морални въпроси. Чрез сравняването на исторически събития и свързването им с индивидуални действия, предложените тук дейности и въпроси ще насърчат както историческото проучване, така и активното гражданство сред учениците.

Определения

Следните определения могат да бъдат използвани от учениците в някои от предлаганите дейности:

Конфликт

Произлиза от латинската дума *conflictus*, която означава сблъсък, стълкновение. Този термин се разбира като несъгласие между две или повече страни, чрез който замесените страни възприемат заплахата за своите потребности, интереси или тревоги.

Източник: Педагогическо пособие на Съвета на Европа „Youth Transforming Conflict“ („Младежта трансформира конфликтите“, 2012 г.)

Мир

Отрицателен мир: мирът е просто обратното на войната. Целта продължава да бъде избягването на войната, което се постига чрез поддържането на баланс на силите и възпиране, а не чрез сътрудничество.

Положителен мир: мир с мирни средства, което означава, че методите, използвани за постигане на мира, зачитат принципите на справедливост и правата на човека.

Източник: Педагогическо пособие на Съвета на Европа „Youth Transforming Conflict“ („Младежта трансформира конфликтите“, 2012 г.)

Пацифизъм

Подход, който се отказва от използването на насилие като средство за разрешаване на конфликти. Терминът обхваща разнообразни позиции, от отхвърлянето на всички форми на насилие при всякакви обстоятелства, дори за самозащита, до призивите за пълно премахване на институциите на армията и войната. Пацифистите вярват, че международните спорове могат и следва да се разрешават по мирен начин.

Източник: Педагогическо пособие на Съвета на Европа „Youth Transforming Conflict“ („Младежта трансформира конфликтите“, 2012 г.)

Жертви

Хора, които са били малтретирани и/или нападнати, устно и/или физически.

Източник: Педагогически ресурси на Facing History and Ourselves, единица „Decision-Making in Times of Injustice“ („Вземането на решения в несправедливи времена“)

Странични наблюдатели

Лице или група хора, които са свидетели на неприемливо поведение, но не правят нищо, за да го спрат.

Източник: вж. по-горе

Извършители

Тези, които извършват престъпления или други актове на несправедливост или насилие.

Източник: вж. по-горе

Спасители

Хора, които се опитват да спасят жертви на насилие.

Източник: вж. по-горе